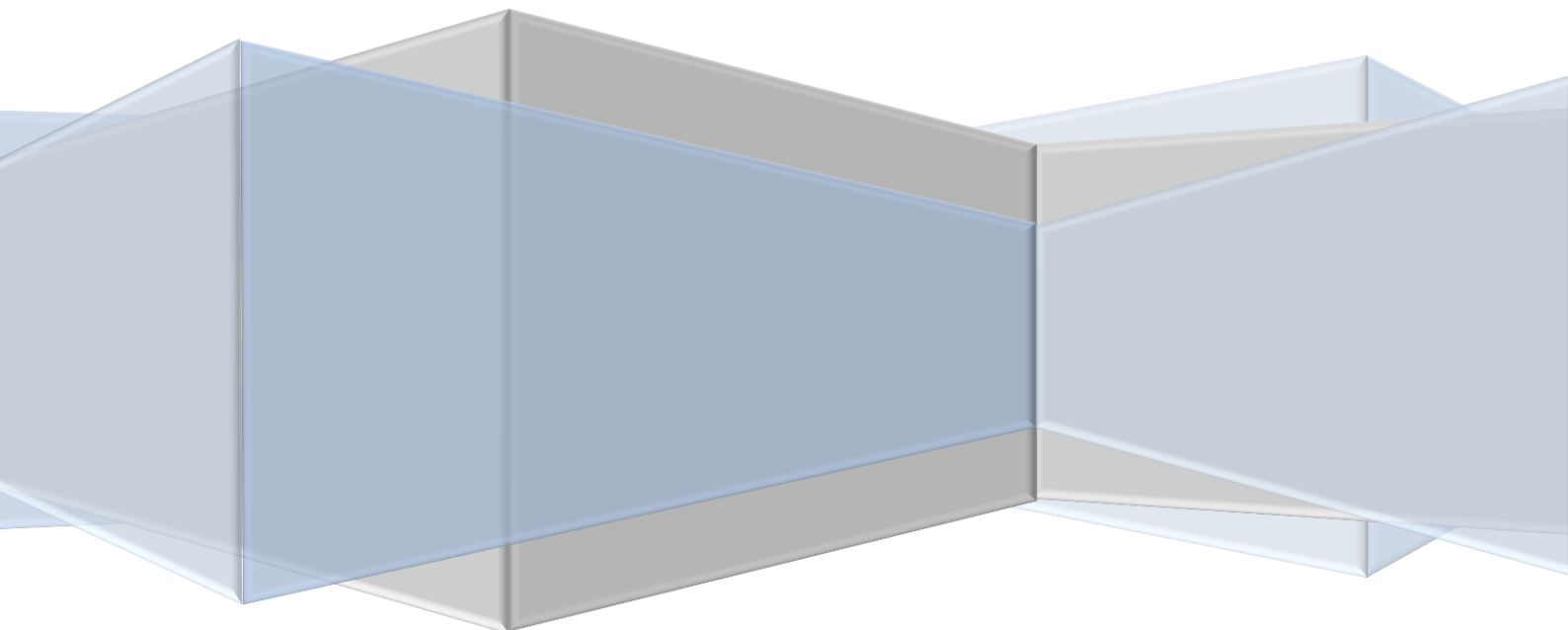

Prognoza oddziaływania na środowisko
Programu Ochrony Środowiska dla
Gminy Dobrze do roku 2020

Autorzy opracowania:

Krzysztof Pietrzak

Adam Bronisz

Julita Dworak

Meritum Competence

ul. Syta 135, 02-987 Warszawa

NIP 5262737394

szkolenia@meritumnet.pl, azbest@meritumnet.pl, audyt@meritumnet.pl

www.szkolenia.meritumnet.pl

Dobre, 2017

Spis treści

1	Wstęp	5
2	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	5
3	Podstawa prawna opracowania.....	7
4	Zakres opracowania	7
5	Cele ochrony środowiska uwzględnione podczas opracowania <i>Programu</i>	7
6	Metody zastosowane przy sporządzaniu <i>Prognozy</i>	7
7	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	8
8	Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym	8
9	Stan środowiska obszaru objętego <i>Programem</i>	9
9.1	Ochrona klimatu i jakości powietrza	9
9.2	Zagrożenia hałasem	12
9.3	Pola elektromagnetyczne	12
9.4	Gospodarowanie wodami.....	13
9.4.1	Wody powierzchniowe.....	13
9.4.2	Obszary zagrożone podtopieniami.....	14
9.4.3	Wody podziemne	15
9.5	Gospodarka wodno-ściekowa	16
9.6	Zasoby geologiczne.....	18
9.7	Gleby.....	19
9.8	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	20
9.9	Zasoby przyrodnicze	22
9.9.1	Lasy i łowiectwo	22
9.9.2	Formy ochrony przyrody	22

9.10	Zagrożenia poważnymi awariami	23
10	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.....	24
11	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	24
12	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w <i>Programie</i>	31
	Spis rysunków.....	32
	Spis tabel	32

1 Wstęp

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko (dalej: *Prognozy*) jest *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre do roku 2020* (dalej: *Program*). Konieczność opracowania *Prognozy* wynika z faktu, że w *Programie* przewidziano do realizacji przedsięwzięcia (zadania) polegające na budowie sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej, modernizacji oczyszczalni ścieków oraz budowie dróg. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71) ww. przedsięwzięcia zaliczane są do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym, zgodnie z art. 47 ustawy z dnia 3 października z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), stwierdzono konieczność opracowania niniejszej *Prognozy*.

2 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko dla *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre do roku 2020* została opracowana, ponieważ przewidziane są w nim do realizacji zadania, które zgodnie z polskim prawodawstwem, zaliczane do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, co jednocześnie obliguje organ opracowujący dokument do sporządzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko tego dokumentu.

Prognoza zawiera informacje o stanie środowiska, istotnych problemach ochrony środowiska oraz możliwym oddziaływaniu na środowisko dokumentu, dla którego jest sporządzana. W przypadku *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre do roku 2020*, elementami środowiska, które wymagają interwencji są powietrze i woda.

Analiza pod kątem możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000 zadań ujętych w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre do roku 2020*, którymi są:

- Modernizacja, budowa i rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy Dobre,
- OZE na budynkach użyteczności publicznej,

- Poprawa efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej poprzez głęboką termomodernizację kompleksu oświatowego w m. Dobre wraz z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii,
 - Energia dla przyszłości – odnawialne źródła energii w gminach wschodniego Mazowsza: Stara Kornica, Dobre, Jakubów, Stanisławów,
 - Modernizacja dróg na terenie gminy Dobre,
 - Stacja podnoszenia ciśnienia w sieci wodociągowej w m. Sąchocin,
 - Budowa przydomowych oczyszczalni,
 - Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Dobre gmina Dobre dz. nr 107, obręb Zdrojówki,
 - Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Czarnogłów,
 - Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Czarnocin, Kobylanka,
 - Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Rynia,
 - Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Drop, Makówiec Duży, Sąchocin, Świdrów,
 - Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Nowa Wieś, Marcelin,
 - Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Katy Borucza,
 - Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Wólka Kobylańska, Ruda Pniewnik,
 - Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Dobre, Głęboczyca, Młęcin,
 - Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami ul. Armii Krajowej,
 - Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami ul. Szkolna,
 - Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami ul. Targowa,
 - Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami ul. Zdrojówki,
- wykazała, że ich realizacja nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko.

3 Podstawa prawna opracowania

Podstawą prawną wykonania *Prognozy* jest art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

4 Zakres opracowania

Zakres *Prognozy* wynika z art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo z dnia 18 października 2016 r., znak: WOOŚ-I.411.294.2016.JD) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie (pismo z dnia 28 września 2016 r., znak: ZS.9022.1795.2016.MK).

5 Cele ochrony środowiska uwzględnione podczas opracowania Programu

Celami realizacji programu ochrony środowiska jest poprawa stanu i ochrona środowiska, w szczególności:

- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery,

przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju społeczno-gospodarczego.

6 Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Procedura tworzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko była sporządzana równolegle do realizacji dokumentu podstawowego - Programu Ochrony Środowiska.

Prognozę wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie

środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.).

W niniejszym dokumencie dokonano analizy oddziaływań na środowisko w oparciu o dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi. W przypadku zapisów *Prognozy* zastosowano jakościową analizę macierzową, dzięki czemu możliwe było poddanie ocenie wpływu poszczególnych zadań ujętych w *Programie* na środowisko.

7 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Aby realizacja zadań zawartych w *Programie* przebiegała zgodnie z założonym harmonogramem, niezbędne jest prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji ich wykonania.

Celem monitoringu jest ocena realizacji wskazanych w *Programie* zadań, w tym:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę przyczyn rozbieżności.

Monitoring realizacji planu będzie prowadzony z wykorzystaniem wzoru sprawozdania znajdującego się w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre do roku 2020*. Do końca lutego każdego roku kalendarzowego wyznaczony przez Wójta Gminy Dobre pracownik Urzędu Gminy uzupełni wzór sprawozdania, a następnie przeanalizuje, czy zadania są realizowane zgodnie z założonym harmonogramem i czy występują trudności w ich realizacji. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji *Planu*, a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

8 Informacja o przewidywanym oddziaływaniu transgranicznym

Program nie przewiduje realizacji zadań, które miałyby oddziaływanie transgraniczne.

9 Stan środowiska obszaru objętego *Programem*

9.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Gmina Dobre położona jest na obszarze o wyraźnym wpływie klimatu kontynentalnego, charakteryzującym się większymi od średnich w Polsce amplitudami temperatury powietrza, dość późną i stosunkowo krótką wiosną, długim latem, długą i chłodną zimą z trwałą pokrywą śnieżną oraz większymi opadami atmosferycznymi.

Charakterystyczne wskaźniki klimatyczne przedstawiają się następująco:

- Średnia temperatura stycznia – 3,2°C,
- Średnia temperatura lipca – 18,2°C,
- Średnia roczna temperatura – 7,0°C,
- Długość zimy – 97 dni,
- Średnia długość lata – 98 dni,
- Średni roczny opad – 560-623 mm,
- Liczba dni z pokrywą śnieżną – 74,
- Liczba dni z przymrozkami – 118,
- Średnia roczna prędkość wiatru – 30m/s.¹

Lokalne odkształcenia warunków klimatycznych występują w dolinach, Osownicy i Rządzy oraz w większych obniżeniach terenowych. Panuje tam tendencja do inwersji termicznej, zwiększonej wilgotności powietrza i zwiększonej częstości mgieł².

Badanie i ocena jakości powietrza jest realizowana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w oparciu o przepisy art. 85-95 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.). Powyższe przepisy wraz z rozporządzeniami Ministra Środowiska z dnia 13 września 2012 r. *w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1032) oraz z dnia 24 sierpnia 2012 r. *w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2012 r. poz. 1031) definiują system monitoringu powietrza, określają zakres i sposób badania jakości powietrza, określają minimalną liczbę stacji oraz metody i kryteria oceny.

¹ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dobre (2011)

² Ibidem

Oceny jakości powietrza są wykonywane w odniesieniu do obszaru danej strefy. Obowiązujący układ stref określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. 2012 poz. 914), zgodnie z którym w województwie mazowieckim ocenę wykonuje się dla stref:

- aglomeracji warszawskiej,
- miasta Płock,
- miasta Radom,
- strefy mazowieckiej.

Rysunek 1 Podział województwa mazowieckiego na strefy

Źródło: WIOŚ Warszawa

Tabela 1. Klasyfikacja stref na podstawie wyników pomiarów (2015)

Nazwa strefy	Kod strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy										
		SO2	NO2	CO	PM10	PM2,5	C6H6	Pb	As	Cd	B(a)P	O3
Strefa mazowiecka	PL1404	A	A	A	C	C ₁	A	A	A	A	C	D ₂

Źródło: WIOŚ Warszawa

klasa A – jeżeli stężenia substancji na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych bądź poziomów docelowych;

klasa C – jeżeli stężenia substancji na terenie strefy przekraczają poziom dopuszczalny powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony

klasa D2 – stężenia ozonu i współczynnik AOT40 przekraczają poziom celu długoterminowego

klasa C1 – stężenia PM2,5 przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II.

Na terenie Gminy Dobrze nie ma punktów pomiarowych dla zanieczyszczeń powietrza. Prowadzone przez WIOŚ w Warszawie badania pomiaru stężeń zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, są mocno uogólnione ze względu na uśrednienie ich dla całej strefy mazowieckiej, w której znajduje się gmina.

Poziom stężeń pyłu PM2,5 został przekroczony, w wyniku klasyfikacji strefa mazowiecka otrzymała klasę C₂. Ponadto poziomy stężenia B(a)P w pyłe PM10 były bardzo wysokie, szczególnie w sezonie grzewczym. Strefa mazowiecka w wyniku klasyfikacji otrzymała klasę C. W przypadku pozostałych zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), benzenu (C₆H₆) oraz metali ciężkich badania wykazały poziomy zgodne z ustalonymi normami. W przypadku O₃, strefie mazowieckiej nadano klasę D₂.

Tabela 2. Statystyki wyników modelowania matematycznego imisji dla wybranych zanieczyszczeń powietrza - średnie, średnioroczne wartości dla Gminy Dobrze

powiat	gmina	Uśrednione dla obszaru gmin wartości				
		PM10 rok	Liczba dni z przekroczeniem średniego stężenia PM10 50 µg/ m ³	PM 2,5 rok	B(a)P rok	NO ₂ rok
miński	Dobrze	9,4 µg/ m ³	0	9,0 µg/ m ³	0,6 ng/ m ³	5,0 µg/ m ³
Wartości dopuszczalne						
		40 µg/ m ³	-	20 µg/ m ³	-	40 µg/ m ³

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim raport za rok 2015, WIOŚ Warszawa

Z wyników modelowania matematycznego emisji wynika, że stan powietrza na terenie gminy nie przekroczył dopuszczalnych wartości.

9.2 Zagrożenia hałasem

Na terenie Gminy Dobre główne znaczenie ma hałas drogowy z przebiegających przez jej teren dróg. Jest on coraz bardziej uciążliwy dla mieszkańców i środowiska ze względu na stale rosnącą liczbę środków transportu.

W 2015 roku na terenie powiatu mińskiego prowadzony był przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad— monitoring hałasu. Do dróg objętych odcinkową analizą poziomu hałasu, przebiegających przez teren Gminy Dobre należy DK 50. Punkty pomiarowe nie były zlokalizowane w obrębie Gminy Dobre.

9.3 Pola elektromagnetyczne

Zgodnie z art. 123 i 124 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska powinien prowadzić okresowe badania kontrolne poziomów pól elektromagnetycznych oraz aktualizować corocznie rejestr zawierający informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych.

Na podstawie monitoringu prowadzonego przez WIOŚ wynika, że występujące w środowisku na terenie Województwa Mazowieckiego poziomy pól elektromagnetycznych są mniejsze od poziomów dopuszczalnych (dopuszczalny poziom w zależności od częstotliwości wynosi od 7 V/m do 20 V/m).

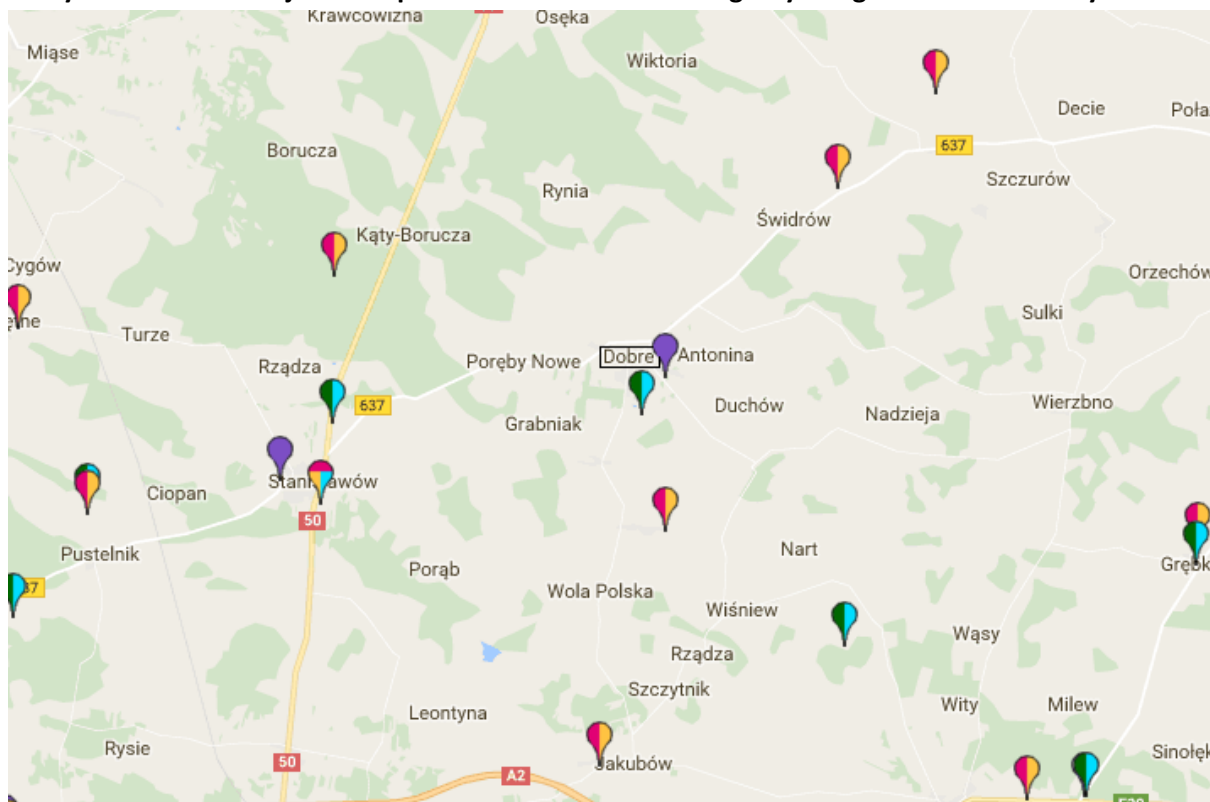
Według wyników monitoringu PEM, prowadzonego przez WIOŚ, o chwili obecnej (2016 rok) nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych emisji fal elektromagnetycznych pochodzących z przedstawionych poniżej źródeł (linii energetycznych i nadajników telefonii komórkowej) w miejscach dostępnych dla ludności³.

³ WIOŚ w Warszawie

Rysunek 2 Lokalizacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Dobre

Źródło: www.beta.btsearch.pl (dostęp z dnia 30.09.2016)

9.4 Gospodarowanie wodami

9.4.1 Wody powierzchniowe

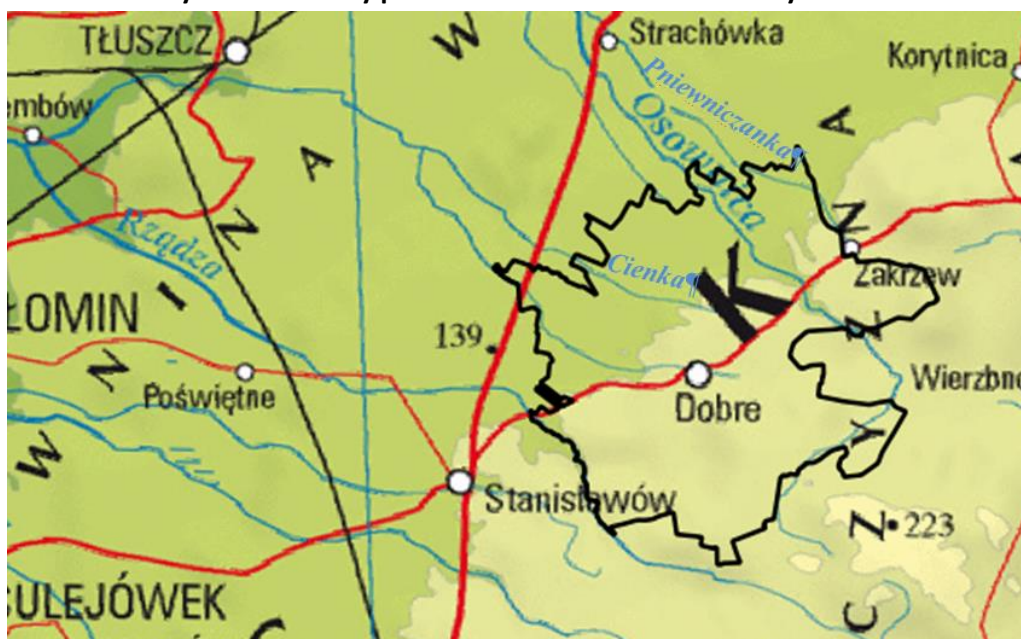
Gmina Dobre leży w dorzeczu Bugu. Jej część południowa należy do zlewni rzeki Rządzy, zaś część północna do zlewni rzeki Osownicy. Doliny rzek są zglębione od 2 do 5 m poniżej otaczającego terenu. Ich koryta tworzą liczne zakola. Dolinki dopływów tych rzek są płytkie, słabo zaznaczające się w terenie. Inne ciekі, stanowiące dopływy wymienionych wyżej dwóch rzek, mają charakter jedynie lokalny. Wśród nich należy wymienić:

- Pniewiczanka,
- Świdrowianka,
- Cienka,
- Boruczanka,
- Kobyłanka.

Sieć drobnych cieków jest liczna, uzupełniona bogatą siecią rowów i kanałów melioracyjnych. Zbiorniki wodne są nieliczne. Można do nich zaliczyć kompleks stawów we wsi Rudzienko należący do zlewni Rządzy, w południowej części gminy.

Rysunek 3. Wody powierzchniowe na terenie Gminy Dobre

Źródło: Opracowanie własne

Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych są nieoczyszczone ścieki przedostające się do gleby, a następnie do wód.

Monitoring rzek przepływających przez Gminę Dobre prowadzony jest przez WIOŚ w Warszawie, jednak w latach 2010 – 2015, nie był on prowadzony na terenie gminy.

9.4.2 Obszary zagrożone podtopieniami

W gminie nie ma ryzyka zagrożenia podtopieniami⁴.

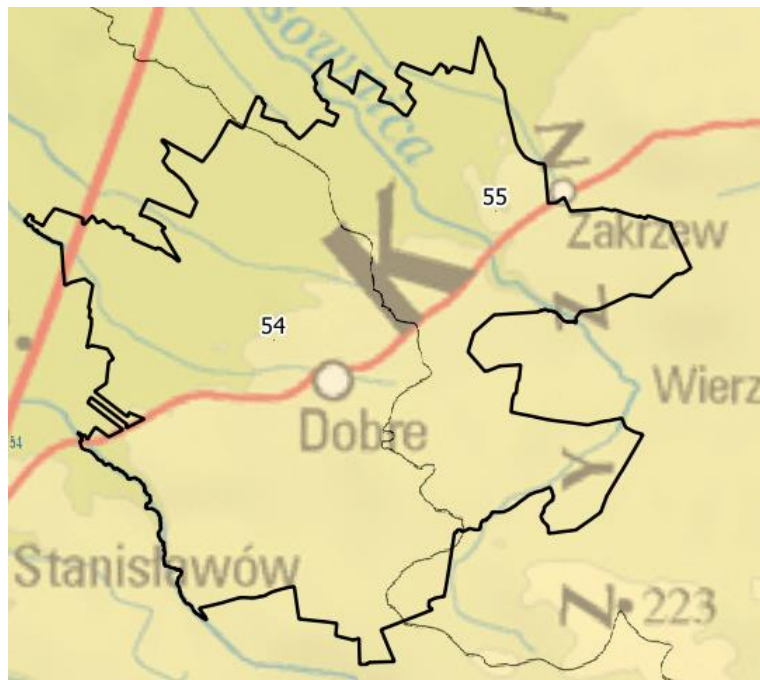
⁴ <http://mapy.isok.gov.pl/imap/> (dostęp z dnia 25.11.2016 r.)

9.4.3 Wody podziemne

W Gminie Dobre występują dwie jednolite części wód podziemnych: JCWPd 54 oraz JCWPd 55.⁵:

Rysunek 4. Wody podziemne na terenie Gminy Dobre

Źródło: www.psh.gov.pl (dostęp z dnia 25.09.2016)

JCWPd 54 - w czwartorzędzie występuje jeden lub dwa poziomy wodonośne niebędące w łączności hydraulicznej z poziomem mioceńskim. Pojedynczy poziom mioceński występuje na części obszaru JCWPd i z reguły nie posiada łączności z poziomem oligoceńskim. W utworach oligocenu występuje jeden lub dwa poziomy wodonośne, przy czym dolny poziom ma kontakt hydrauliczny z zasolonymi wodami kredy.

Cechą charakterystyczną JCWPd 54 jest bardzo zasobny GZWP 222 (Dolina Środkowej Wisły).

GZWP występujące w obrębie JCWPd 54: 215, 214, 222, 221

JCWPd 55 - na obszarze całej jednostki występuje jeden bądź dwa, a lokalnie nawet trzy poziomy czwartorzędowe. Ponadto wykształcone są poziomy wodonośne: mioceński, oligoceński oraz lokalnie kredowy. Generalnie wszystkie wymienione poziomy nie są ze sobą

⁵ www.psh.gov.pl

w bezpośredniej więzi hydraulicznej. Jedynie lokalnie poziom mioceński i oligoceński występują ze sobą w łączności hydraulicznej.

GZWP występujące w obrębie JCWPd 55: 215, 221, 222, 223, 224

Na terenie gminy, na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w wodę, eksploatowane są 3 ujęcia wód podziemnych:

1. ujęcie w miejscowości Dobre o średnim dobowym poborze wód wynoszącym 500 m³,
2. ujęcie w miejscowości Młęczin o średnim dobowym poborze wód wynoszącym 114,10 m³,
3. ujęcie w miejscowości Czarnogłów o średnim dobowym poborze wód wynoszącym 317,10 m³.

9.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Charakterystyka sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, na terenie Gminy Dobre została przedstawiona w tabeli 3. Długość sieci wodociągowej wynosi 134,2 km i zasila ona w wodę 75,1% mieszkańców gminy. Długość sieci kanalizacyjnej jest znacznie mniejsza, wynosi ok. 11,5 km⁶.

Z danych zawartych w tabeli 3 wynika, że zużycie wody w gminie na jednego mieszkańca jest wyższe niż średnia dla powiatu mińskiego i wynosi 38,1 m³/mieszkańca.

Tabela 3. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie Gminy Dobre i powiatu mińskiego w 2015 roku

Jednostka terytorialna	Sieć [km]		Sieć [km/100km ²]		Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]	Ścieki komunalne odprowadzane siecią kanalizacyjną (razem) [dm ³]
	wodociągowa	kanalizacyjna	wodociągowa	kanalizacyjna		
powiat miński	1709,4	414,7	146,9	40,9	31,0	2906,0
Gmina Dobre	134,2	11,5	103,6	8,8	38,1	55,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (2015)

Liczba i procent ogółu ludności korzystającej z urządzeń komunalnych dla lat 2014-2015 zostały przedstawione w tabeli 7. Zwiększył się udział ludności korzystającej zarówno

⁶ Bank Danych Lokalnych GUS dane za rok 2014

z sieci wodociągowej, jak i kanalizacyjnej. Procent ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w Gminie Dobre w 2015 roku (23,7%) jest znacznie niższy niż korzystających z sieci wodociągowej (75,1%)⁷.

Tabela 4. Ludność korzystająca z urządzeń komunalnych w Gminie Dobre w latach 2014 - 2015

Jednostka terytorialna		Ludność korzystająca z sieci			
		Wodociągowej		Kanalizacyjnej	
		Ogółem	% ludności ogółem	Ogółem	% ludności ogółem
powiat miński	2014	1709,4	88,2	475,4	48,7
	2015	1803,7	89,1	519,7	51,4
Gmina Dobre	2014	4444	73,9	1357	22,6
	2015	4516	75,1	1425	23,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Tabela 5 przedstawia zestawienie ilościowe zbiorników bezodpływowych (szamb), oczyszczalni przydomowych oraz stacji zlewnych w Gminie Dobre w latach 2013-2015.

Tabela 5 Gospodarka ściekowa poza oczyszczalnią w Gminie Dobre w latach 2013-2015

Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych	Rok		
	2013	2014	2015
	[szt.]		
Zbiorniki bezodpływowe (szamba)	922	922	922
Oczyszczalnie przydomowe	30	36	36
Stacje zlewnie	1	1	1

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na przestrzeni lat liczba zbiorników bezodpływowych (szamb) nie uległa zmianie, natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy nieznacznie wzrosła w stosunku do roku 2013.

W Gminie Dobre znajdują się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków, o łącznej przepustowości 175 m³/dobę. Obowiązujące pozwolenie wodno-prawne umożliwia zrzut oczyszczonych w niej ścieków komunalnych do rowu melioracyjnego B-R mającego ujście do rzeki Boruczanki o parametrach nieprzekraczających wartości:

- zawiesina ogólna - 50,0 mg/l,
- BZT5 - 40 mg O₂/l,

⁷ Ibidem

- $CHZT_{cr}$ - 150 mg O₂/l.

Z oczyszczalni korzysta 1760 mieszkańców gminy⁸.

9.6 Zasoby geologiczne

W Gminie Dobre znajduje się 13 udokumentowanych złóż kopalin, których wykaz znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 6. Złoża kopalin w Gminie Dobre

Lp.	Kopalina	Stan zagospodarowania zasobów	Nazwa złoża
1.	Piaski i żwiry	Z	Dobre I
2.	Piaski i żwiry	T	Drop
3.	Piaski i żwiry	E	Drop I
4.	Piaski i żwiry	R	Drop II
5.	Piaski i żwiry	Z	Makowiec Duży
6.	Piaski i żwiry	Z	Makowiec Duży II
7.	Piaski i żwiry	R	Makowiec Duży I
8.	Piaski i żwiry	R	Makowiec Duży III
9.	Piaski i żwiry	R	Makowiec Mały
10.	Piaski i żwiry	R	Modecin
11.	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	P	Dobre
12.	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	E	Tadeuszów-Rudzienko
13.	Surowce ilaste ceramiki budowlanej	P	Osięczyzna

Źródło: Państwowy Instytut Geologiczny PIB —Bilans Zasobów Złóż Kopalin w Polsce (wg stanu na 31.12.2015)

Skróty literowe dotyczące stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż oznaczają:

E – złożo eksploatowane;

P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo

Z – złożo, z którego wydobycie zostało zaniechane

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo

W Gminie Dobre duże znaczenie mają złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej. Znajduje się tu filia austriackiego koncernu—Wienerberger, którego główna działalność

⁸ Bank Danych Lokalnych GUS, dane za rok 2015

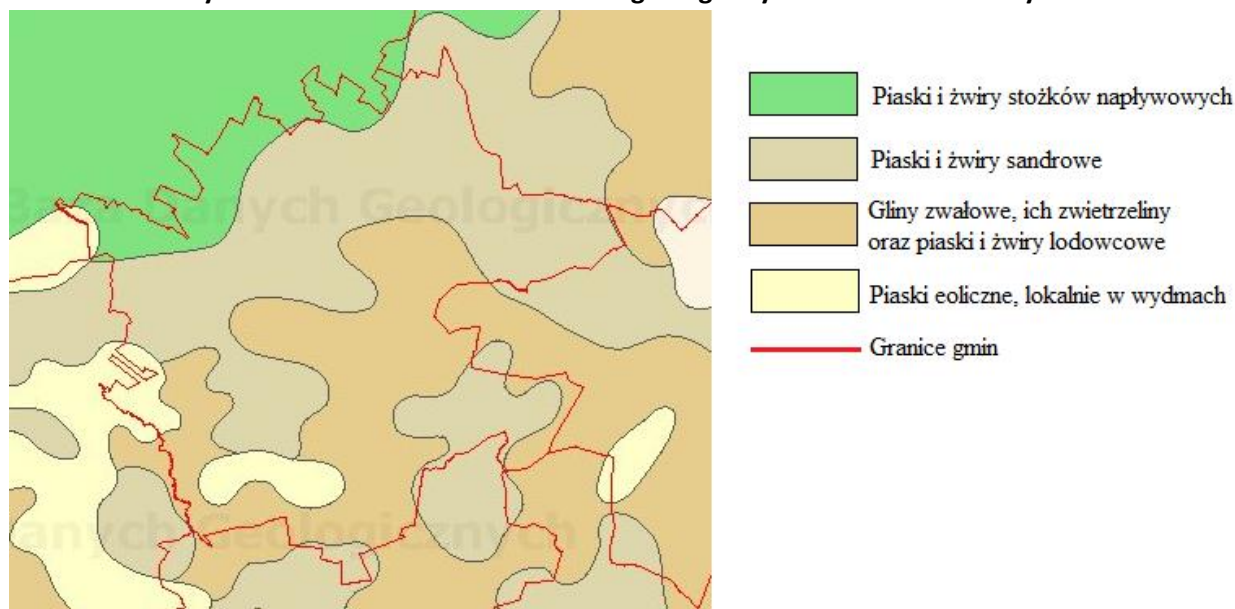
skupia się na produkcji ceramicznych cegieł konstrukcyjnych, dachówek ceramicznych, systemu rur ceramicznych i z tworzyw sztucznych oraz ceramicznego i betonowego bruku.

9.7 Gleby

Na terenie Gminy Dobre występują gleby o słabej przydatności rolniczej, należące głównie do V i VI klasy bonitacyjnej. Najlepsze gleby znajdują się w południowo-wschodniej części gminy, we wsiach: Adamów, Czarnogłów, Młęcin, Wólka Czarnogłowska, a także na północ od Dobrego, we wsiach: Nowa Wieś, Sąchocin, Świdrów. Gleby I i II klasy w ogóle nie występują⁹.

W Gminie Dobre przeważającym typem genetycznym gleb są gleby płowe, brunatne wyługowane i opadowo-glejowe¹⁰, utworzone głównie na piaskach, żwirach i glinach pochodzenia lodowcowego, oraz piaskach eolicznych, których rozmieszczenie przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 5 Rozmieszczenie utworów geologicznych na obszarze Gminy Dobre

Źródło: www.bazagis.pgi.gov.pl (dostęp z dnia 03.10.2016)

Ze względu na rodzaj skały macierzystej, na jakiej zostały utworzone gleby, w gminie przeważają gleby kwaśne, wymagające wapnowania—zajmujące ponad 70% powierzchni gminy. Utwory łatwo przepuszczalne takie jak piaski, czy żwiry zatrzymują małą ilość

⁹ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre na lata 2014-2017z perspektywą do roku 2021

¹⁰ „Geografia fizyczna Polski”, Andrzej Richling, Katarzyna Ostaszewska, PWN, Warszawa 2005

składników odżywczych, przez co istnieje problem z zasobnością gleb w pierwiastki, takie jak fosfor, czy magnez.

9.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Zgodnie z Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2016 - 2021 z uwzględnieniem lat 2022 – 2027, Gmina Jakubów wchodzi w skład regionu wschodniego.. W skład tego obszaru zaliczono 96 gmin z powiatów: garwolińskiego, łosickiego, m. Ostrołęki, m. Siedlce, makowskiego, mińskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, pułtuskiego, siedleckiego, sokołowskiego, węgrowskiego, wołomińskiego, wyszkowskiego.

Na terenie regionu wschodniego znajdują się:

- Regionalne instalacje do przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych w Goworkach, Starym Lubiejewie oraz Woli Suchożebrskiej, zarządzane przez:
 - Ostrołęckie Towarzystwo Budownictwa Społecznego ul. B. Joselewicza 1, 07-410 Ostrołęka;
 - Zakład Gospodarki Komunalnej w Ostrowi Mazowieckiej Sp. z.o.o ul. B. Prusa 66, 07-300 Ostrów Mazowiecka;
 - Zakład Utylizacji odpadów Sp. z.o.o ul Błonie 3, 08-110 Siedlce;
- Kompostownie odpadów zielonych i innych odpadów ulegających biodegradacji zbieranych selektywnie (zarządzane przez te same podmioty);
- Składowiska odpadów komunalnych (zarządzane przez te same podmioty).

Według sprawozdań otrzymanych od firm odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Gminy Dobre w 2015 roku odebrano następujące ilości odpadów¹¹:

Tabela 7. Masa odpadów komunalnych zebranych w Gminie Dobre w 2014 i 2015 roku

Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]	
	2014	2015
Odpady zmieszane (niesegregowane)	186,8	152,21
Odpady opakowaniowe ze szkła	2,10	49,43
Opakowania z tworzyw sztucznych	3,6	29,09

¹¹ Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dobre za 2015 rok

Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]	
	2014	2015
Opakowania z metali	0,6	0,61
Opakowania z papieru i tektury	17,1	53,83
Tworzywa sztuczne	80,5	52,9
Szkło	128,4	51,2
Metale	39,5	33,5

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dobre za 2015 rok.

W 2015 roku znacznie zmniejszyła się ilość odpadów zmieszanych niesegregowanych w stosunku do 2014 roku. Możemy zaobserwować również wzrost masy odpadów zbieranych selektywnie, m.in.: opakowań z tworzyw sztucznych, opakowań ze szkła czy papieru i tektury.

W celu podniesienia poziomu segregacji odpadów na terenie gminy w miejscowości Dobre, został utworzony PSZOK, w którym przyjmowane są odpady zbierane selektywnie.

Tabela 8. Ilość odpadów dostarczonych przez mieszkańców Gminy Dobre do PSZOK w 2014 i 2015 roku

Rodzaj odpadów	Masa zebranych odpadów komunalnych [Mg]	
	2014	2015
Zużyte opony	2,23	2,08
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	6,18	26,45
Opakowania wielomateriałowe	0,03	2,46
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121, 200123 i 200135	3,65	4,45
Papier i tektura	6,45	0,95
Tekstyliia	0	0,10
Szkło	8,09	4,32
Odpady wielkogabarytowe	2,56	42,07
Tworzywa sztuczne	9,50	4,84
Metale	2,44	1,65
Popiół	1,11	0
Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	2,56	2,93

Źródło: Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dobre za 2015 rok.

Gmina Dobre osiągnęła 52,56% poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji surowcowych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła oraz 100 % poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

W 2015 roku poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania wynosi 11,40% w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku¹².

9.9 Zasoby przyrodnicze

9.9.1 Lasy i łowiectwo

Lesistość Gminy wynosi 20,2 %¹³ i jest niższa od średniej lesistości powiatu mińskiego i województwa mazowieckiego¹⁴. Lasami Państwowymi na terenie gminy administruje Nadleśnictwo Mińsk oraz Siedlce.

Tabela 9 Struktura gruntów leśnych w Gminie Dobre w 2015 roku

Rodzaj gruntów leśnych	Powierzchnia [ha]
grunty leśne publiczne ogółem	561,43
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	560,33
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	553,15
grunty leśne prywatne	1968,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (2015)

Lasy nadleśnictwa Mińsk i Siedlce tworzą głównie siedliska drzew iglastych.

Fauna leśna jest bardzo bogata. Zwierzyna gruba reprezentowana jest przez łosie, jelenie, sarny i dziki. Z gatunków chronionych (kiedyś łownych) spotkać można wydrę oraz bobra¹⁵.

9.9.2 Formy ochrony przyrody

W północno-zachodniej części gminy zlokalizowany jest Rezerwat Torfowisko Zawąły. Torfowisko zostało utworzone we wsi Kąty-Borucza, na mocy Zarządzenia nr 20

¹² Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Dobre za 2015 rok

¹³ Bank Danych Lokalnych GUS (dane za rok 2014)

¹⁴ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Dobre na lata 2014-2017z perspektywą do roku 2021

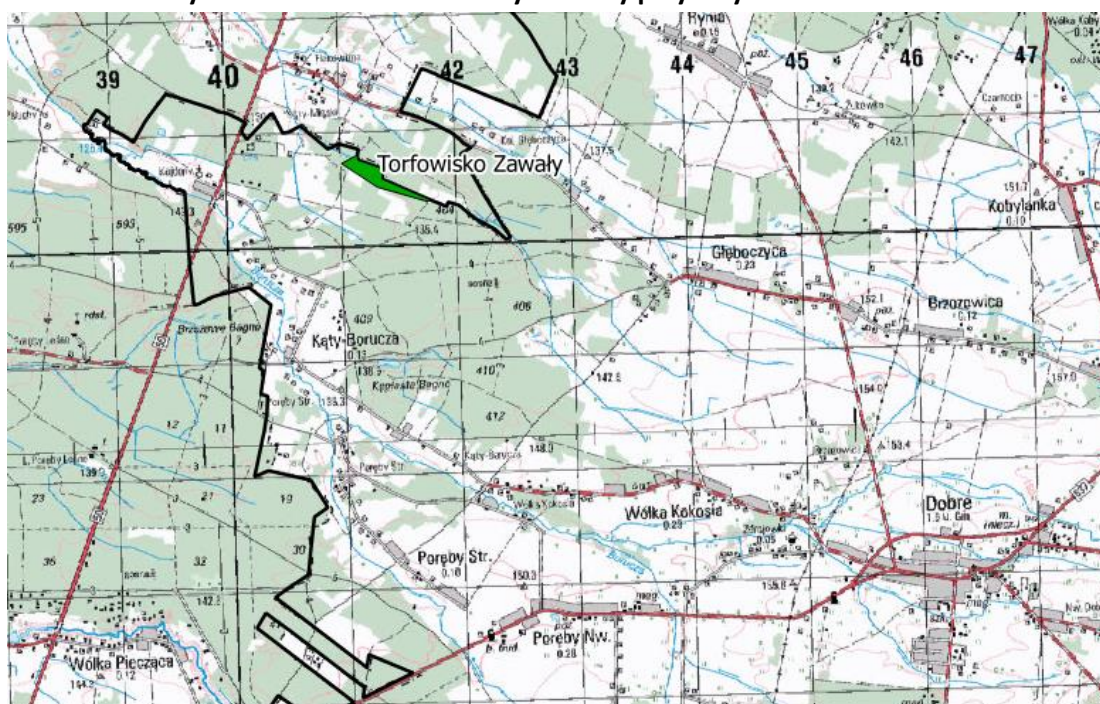
¹⁵ www.siedlce.warszawa.lasy.gov.pl

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 października 2012 r. w sprawie uznania rezerwatu przyrody „Torfowisko Zawaly”. Stanowi ono fitocenotyczny rezerwat zbiorowisk nieleśnych, w którym dominującym typem ekosystemu jest torfowisko przejściowe. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych kompleksu wodno-torfowiskowego, z przyległymi borami oraz stanowiskami chronionymi i zagrożonymi gatunków roślin i zwierząt. Powierzchnia rezerwatu wynosi 6,28 ha.

Rysunek 6. Obszarowe formy ochrony przyrody w Gminie Dobre

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto na terenie Gminy Dobre znajduje się 8 pomników przyrody¹⁶.

9.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Na terenie Gminy Dobre nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Potencjalnym źródłem poważnych awarii jest transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy). Przypadki wystąpienia poważnych awarii mogą dotyczyć również wycieków substancji ropopochodnych w wyniku wypadków i kolizji drogowych.

¹⁶ www.crfop.gdos.gov.pl

10 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Głównymi problemami ochrony środowiska istotnymi z punktu widzenia realizacji Programu są:

- zły stan wód powierzchniowych,
- niedostateczna jakość powietrza (szczególnie w sezonie grzewczym).

11 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Cele i zadania przewidziane do realizacji w Programie nie wpłyną znacząco na obszar Natura 2000 oraz środowisko (przewiduje się oddziaływanie pozytywne lub neutralne). Analiza oddziaływania zadań przewidzianych w Programie na obszary Natura 2000 została przedstawiona w **tabeli 10** niniejszego dokumentu.

Bardzo ważnym elementem zapobiegającym ewentualnym negatywnym wpływom na obszary Natura 2000 jest ocena oddziaływania na środowisko. Należy pamiętać, że macierz oddziaływań planowanych działań w fazie budowy i eksploatacji (**tabela 10**) została wykonana z założeniem, że dla zadań inwestycyjnych planowanych w Programie będzie zachowane postępowanie w pełni zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, a więc dla przedsięwzięć, które tego wymagają zostanie przeprowadzona procedura oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, która zostanie zakończona decyzją środowiskową.

Tabela 10. Analiza zadań pod kątem możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000

Nazwa zadania	Etap zadania	Oddziaływanie na:													
		Obszary Natura 2000	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne
Modernizacja, budowa i rozbudowa oświetlenia ulicznego na terenie gminy Dobre	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	0	0
OZE na budynkach użyteczności publicznej	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	0	0	0
Poprawa efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej poprzez głęboką termomodernizację kompleksu oświatowego w m. Dobre wraz z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	0	0	0
Energia dla przyszłości – odnawialne źródła energii w gminach wschodniego Mazowsza: Stara Kornica, Dobre, Jakubów, Stanisławów.	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	0	0	0
Modernizacja dróg na terenie gminy Dobre	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	0	0	0

Nazwa zadania	Etap zadania	Oddziaływanie na:														
		Obszary Natura 2000	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
Stacja podnoszenia ciśnienia w sieci wodociągowej w m. Sąchocin, gm. Dobre	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp -	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
Budowa przydomowych oczyszczalni	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp -	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
Rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Dobre gmina Dobre dz. nr 107, obręb Zdrojówki	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp -	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Czarnogłów, gm. Dobre	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp -	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Czarnocin, Kobylanka, gm. Dobre	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp -	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w m. Rynia, gm. Dobre	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp -	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0	

Nazwa zadania	Etap zadania	Oddziaływanie na:														
		Obszary Natura 2000	Formy ochrony przyrody (bez Natury 2000)	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	
Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami ul. Szkolna, gm. Dobro	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp -	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. +	pośr. +	pośr. +	pośr. +	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
Budowa sieci kanalizacyjnej z przyłączami ul. Targowa, gm. Dobro	Faza realizacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	bezp -	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0
	Faza eksploatacji	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. +	pośr. +	pośr. +	pośr. +	pośr. +	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	pośr. 0	0	0

Objaśnienia do tabeli:

pośr. wpływ pośredni bezp. wpływ bezpośredni + wpływ pozytywny 0 wpływ neutralny - wpływ negatywny

Tabela 11. Podsumowanie analizy potencjalnego oddziaływania środowisko wybranych zadań ujętych w *Programie*

Obszar Interwencji	Rodzaj przedsięwzięcia	Oddziaływanie na środowisko
Ochrona powietrza i klimatu	Montaż instalacji OZE, /energooszczędne technologie/ termomodernizacje	<p>Nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko zadań związanych termomodernizacją oraz z montażem instalacji OZE na budynkach.</p> <p>Prace związane z realizacją ww. zadań będą, w miarę możliwości, prowadzone poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza miesiącami od marca do końca sierpnia. Jeśli zachowanie powyższego terminu nie będzie możliwe, należy przed rozpoczęciem prac przeprowadzić rozpoznanie, czy w rejonie prowadzenia prac oraz w strefie ich bezpośredniego oddziaływania znajdują się schronienia dzienne nietoperzy lub czy gniazdują gatunki ptaków chronionych na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. <i>w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt</i> (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348). W przypadku ww. zwierząt lub świeżych śladów ich bytności ekspert wskaże dokładne miejsce ich przebywania tak, aby przed okresem lęgowym tych gatunków można było zamknąć nisze, szczeliny i dostępy do stropodachu.</p> <p>Po przeprowadzeniu prac będzie zapewnione nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w obiektach budowlanych. Jeżeli nie będzie to możliwe poprzez wykorzystanie naturalnych szpar i szczelin, na remontowanych budynkach będą umieszczane siedliska zastępcze (np. budki lęgowe). Charakter siedlisk zastępczych, ich lokalizacja, parametry i zagęszczenie będą dobrane odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej.</p>
Gospodarka wodno-ściekowa	Budowa infrastruktury wodno-ściekowej	<p>Nowobudowane sieci przebiegać będzie głównie wzdłuż wytyczonych szlaków komunikacyjnych, co pozwoli na maksymalne ograniczenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w szczególności na powierzchnię ziemi oraz wodę.</p>

Obszar Interwencji	Rodzaj przedsięwzięcia	Oddziaływanie na środowisko
Ochrona powietrza i klimatu	Budowa i modernizacja dróg	Prace modernizacyjne dróg będą prowadzone na istniejących szlakach komunikacyjnych, w związku z czym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż nie wykazano znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko zadań przewidzianych do realizacji w *Programie*.

Zaplanowane zadania nie będą oddziaływały w sposób skumulowany na środowisko. Realizacja zadań, w wyniku których nastąpi zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i ich prekursorów (montaż instalacji OZE na budynkach, termomodernizacja, energooszczędne technologie) pozytywnie wpłynie na klimat. Siedliska zapewniających sekwestrację CO₂ zostaną zachowane.

W wyniku realizacji zadań ujętych w *Programie* siedliska występujące na analizowanym obszarze oraz objęte ochroną gatunki flory i fauny nie zostaną poddane negatywnym oddziaływaniom.

Zgodnie z rozporządzeniami Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014r., poz. 1408) żadne z gatunków roślin ani grzybów objętych ochroną nie ulegną zniszczeniu.

Realizacja inwestycji związanych z infrastrukturą wodno-kanalizacyjną przyczyni się do spełnienia celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych ujętych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”.

12 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w *Programie*

Z uwagi na fakt, że dla realizacji zadań ujętych w *Programie* nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko, nieuzasadnione jest proponowanie działań alternatywnych. Należy jednak zaznaczyć, że w przypadku niezrealizowania zadań ujętych w *Programie* stan środowiska może ulec pogorszeniu, szczególnie w zakresie jakości powietrza i wód.

Spis rysunków

Rysunek 1 Podział województwa mazowieckiego na strefy	10
Rysunek 2 Lokalizacja źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Dobrze	13
Rysunek 3. Wody powierzchniowe na terenie Gminy Dobrze	14
Rysunek 4. Wody podziemne na terenie Gminy Dobrze	15
Rysunek 5 Rozmieszczenie utworów geologicznych na obszarze Gminy Dobrze	19
Rysunek 6. Obszarowe formy ochrony przyrody w Gminie Dobrze	23

Spis tabel

Tabela 1. Klasyfikacja stref na podstawie wyników pomiarów (2015)	11
Tabela 2. Statystyki wyników modelowania matematycznego emisji dla wybranych zanieczyszczeń powietrza - średnie, średnioroczne wartości dla Gminy Dobrze	11
Tabela 3. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie Gminy Dobrze i powiatu mińskiego w 2015 roku	16
Tabela 4. Ludność korzystająca z urządzeń komunalnych w Gminie Dobrze w latach 2014 - 2015	17
Tabela 5 Gospodarka ściekowa poza oczyszczalnią w Gminie Dobrze w latach 2013-2015	17
Tabela 6. Złoża kopalin w Gminie Dobrze	18
Tabela 7. Masa odpadów komunalnych zebranych w Gminie Dobrze w 2014 i 2015 roku	20
Tabela 8. Ilość odpadów dostarczonych przez mieszkańców Gminy Dobrze do PSZOK	21
Tabela 9 Struktura gruntów leśnych w Gminie Dobrze w 2015 roku	22
Tabela 10. Analiza zadań pod kątem możliwości negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000	25
Tabela 11. Podsumowanie analizy potencjalnego oddziaływania środowisko wybranych zadań ujętych w Programie	29

